



7. oktoberi 2026

UKA2026/277/278

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse, Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri og Inatsisartutlov nr.

78 af 21. november 2025 om erhvervelse af adkomst eller brugsret til fast ejendom, så personer tilhørende det grønlandske folk med varig tilknytning til Grønland kan opføre og eje private fritidshytter i det åbne land efter en forenklet anmeldelsesordning.

Ordningen skal give brugsret til det nødvendige areal uden generelle størrelsesgrænser og uden fuld byggesagsbehandling, men fastholde grundlæggende krav til sikkerhed, brand, natur, miljø og kulturarv. Ordningen skal ikke gælde juridiske personer eller erhvervsmæssig brug, og retten skal bortfalde ved permanent fraflytning fra Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til Inatsisartutlov, som fastslår, at jord og arealer i Grønland ikke kan overgå til privat ejendomsret, sælges, pantsættes eller gøres til genstand for spekulation, men alene kan tildeles og anvendes efter regler om brugsret.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Siumut har følgende bemærkninger til medlem af Inatsisartut Pele Brobergs forslag om reglerne for opførelse af hytter samt ejendomsretten til jord og arealer.

De to forslag vedrører vores land, vores kultur og vores brug af landet. Derfor betragter vi i Siumut dem som principielt vigtige, og vi ser frem til debatten.

Fra Siumut vil vi klart understrege: Vores land er en fælles ressource. Brugen af landet skal komme samfundet til gode, og kommende generationer skal også sikres mulighed for at benytte det. Samtidig mener vi i Siumut, at borgernes muligheder for at bruge landet, gå på fangst, fiske og opholde sig i naturen sammen med deres familier skal beskyttes.

På den baggrund har vi følgende bemærkninger til de enkelte forslag.

Under punkt 277 foreslås det at forenkle proceduren for opførelse af fritidshytter.

Hytter har stor betydning for mange familier i vores land. De bruges til fangst, fiskeri og rekreation samt til at lære børn og unge om vores land, naturen og vores levevis. Derfor lægger vi i Siumut vægt på, at reglerne er forståelige, når borgerne søger om at opføre en hytte, og at sagsbehandlingen ikke forsinkes unødigt. Unødvendigt bureaukrati skal begrænses. En borger, der indsender en ansøgning, skal kunne forstå, hvilke krav der gælder, hvilke oplysninger der skal indsendes, og hvordan sagen bliver behandlet. Men en forenkling må ikke føre til, at arealplanlægningen sættes ud af kraft.

Muligheden for at opføre en hytte kan ikke alene bero på egne interesser. Der skal også tages hensyn til andres fangstområder, fiskepladser, færdselsruter og adgang til deres hytter. Naturen, miljøet, kulturværdierne og alles mulighed for at benytte landet skal beskyttes.



Selvom vores land har store arealer, kan der være et begrænset antal attraktive steder til opførelse af hytter. I bestemte områder kan mange hytter blive samlet. Derfor er det vigtigt, at kommunerne kan planlægge, hvor der må bygges, og hvor omfattende byggeriet må være.

I Naalakkersuisuts svar fremgår det, at visse fangsthytter og mindre hytter allerede i dag ikke er omfattet af krav om byggesagsbehandling, hvis de hverken udlejes eller anvendes til fast beboelse.

Derfor skal det afklares, hvor problemet ligger, før der gennemføres ændringer. Ligger det i reglerne, i kommunernes arbejdsgange, i mangelfuld information eller i vanskelighederne ved at få tildelt egnede arealer?

Forslaget lægger også op til, at der ikke skal være generelle størrelsesbegrænsninger. Vi mener i Siumut, at kravene skal kunne tilpasses hyttens størrelse, placering og anvendelse.

En lille hytte og en stor bygning kan have forskellige konsekvenser for naturen, miljøet og sikkerheden. Derfor skal en ophævelse af generelle begrænsninger vurderes grundigt og med forsigtighed.

Under punkt 278 foreslås det, at det ved en særskilt lov fastslås, at jord og arealer ikke kan ejes privat, sælges, pantsættes eller gøres til genstand for spekulation.

I Siumut støtter vi princippet om, at jorden er en fælles ressource.

I Naalakkersuisuts svar præciseres det, at den gældende lovgivning allerede bygger på brugsret og arealtildeling frem for privat ejendomsret til jorden. Det er væsentligt i denne debat.

Spørgsmålet om, hvorvidt jorden kan ejes privat, og spørgsmålet om, hvorvidt bygningerne på et areal kan ejes, er to forskellige spørgsmål. Derfor skal lovgivningen klart skelne mellem jord, bygninger og brugsrettigheder.

Der skal i lovgivningen tages hensyn til borgernes rettigheder til deres boliger, erhvervslivets investeringsmuligheder og muligheden for at stille sikkerhed i forbindelse med finansiering.

Beskyttelsen af jorden som fælles ressource må ikke skabe retlig usikkerhed for borgere og virksomheder. Derfor skal det præciseres, hvilket konkret problem forslaget skal løse, hvilke mangler der er i den gældende lovgivning, og hvilke konsekvenser en ny lov vil få.

Naalakkersuisut anbefaler, at princippet om jorden som fælles ressource indgår i arbejdet med en fremtidig forfatning.

Vi mener i Siumut, at et så vigtigt principielt spørgsmål skal behandles i sammenhæng med vores lands fremtidige indretning, vores selvbestemmelsesret og forvaltningen af vores fælles ressourcer. I den forbindelse bør det blandt andet vurderes, hvilke økonomiske konsekvenser en mulighed for at eje jord kan have, samt hvilken betydning det kan have for borgernes mulighed for at eje værdier, der kan gå i arv mellem generationerne. Siumut ønsker, at Naalakkersuisut allerede nu indleder en offentlig debat om dette spørgsmål.



I Siumut ønsker vi at styrke borgernes muligheder for at benytte landet. Vi har brug for forståelige regler, enkle ansøgningsprocedurer og ansvarlig arealforvaltning. Derfor støtter vi hensigten med punkt 277. Princippet om jorden som fælles ressource skal også beskyttes, samtidig med at borgernes og erhvervslivets rettigheder står klart.

Spørgsmålet om ejendomsret til arealer er omfattende og kan få stor betydning i fremtiden. Derfor ønsker vi i Siumut, at der indledes en samfundsdebat om dette interessante spørgsmål.

Med disse bemærkninger indstiller Siumut, at begge forslag behandles i Frednings- og Miljøudvalget inden andenbehandlingen.

Tak.

Lars Poulsen, Siumut